

LIFELONG LEARNING TENDENCY OF PARAMEDIC STUDENTS

PARAMEDİK ÖĞRENCİLERDE YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMİ¹

Şeyda Ferah ARSLAN²

Abstract

Lifelong learning is a lifewide, voluntary and self-motivated pursuit of knowledge for either personal or professional reasons. Paramedic program is a pre-bachelor program which takes two years and contain emergency medical intervention and care training. In this study it was aimed to examine the lifelong learning tendency and characteristics that may be related with socio-demographics of paramedics students in a cross-sectional design. 'Lifelong Learning Tendency Scale' and 'Personal Information Inquiry' were used for data collection and 70 students were enrolled. The datas gathered in research were interpreted in SPSS 18.0 software, the documents of percentage and frequency taken, arithmetic mean and standart deviation calculated. The reliability coefficient of the scale was calculated as 0,89. Mann Whitney U- Test and Kruscal Wallis H-Test were performed. The significance level was determined as 0.05. 60% of the survey participants are female and 42.9% are staying in student dormitories. Student's of Lifelong Learning Tendency Scale score could be considered as a good level. The motivation level of the students staying alone or with friends is significantly higher than the students staying with their family ($p<0.05$). In any dimension, no differentiation determined between the students even the variables of genders, class levels, type of graduated high schools or having a job ($p>0.05$). Since the present study is limited to its study group, studies to be conducted with different groups may provide alternative insight into the subject.

Keywords: Paramedic, student, continuous medical education, lifelong learning tendency.

Özet

Yaşam boyu öğrenme, kişinin hayatı boyunca ve hayatına yayılmış bir şekilde gerek kişisel gerek mesleki gelişim amacıyla, gönüllü olarak sürekli yeni öğrenmeler gerçekleştirilmesidir. Paramedik programı iki yıl süren, acil tıbbi müdahale ve bakıma yönelik eğitim veren, bir ön lisans programıdır. Bu araştırma, paramedik programında öğrenim görmekte olan öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimi ve bununla ilişkili olabilecek özellikleri incelemek amacıyla kesitsel desende planlanmıştır. Araştırma kapsamında 70 öğrenciye ulaşılmıştır. Veri toplama amacıyla 'Yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeği' ve 'sosyo-demografik özellikler anketi' kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 18.0 paket programında değerlendirilmiş, yüzde ve frekans dökümleri alınmış, aritmetik ortalama ve standart sapmalar hesaplanmıştır. Mann Whitney U- Testi ve Kruscal Wallis H- Testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi 0,05 olarak alınmıştır. Ölçeğin iç güvenilirlik katsayısı 0,89 olarak hesaplanmıştır. Araştırmaya katılanların %60'ı kadın, %42.9'u öğrenci yurtlarında kalmaktadır. Öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğrenci evinde kalan öğrencilerin motivasyon düzeyi ailesi ile birlikte kalan öğrencilerden anlamlı derecede yüksektir ($p<0.05$). Cinsiyet, sınıf, lise türü ve gelir getiren bir işte çalışma değişkenlerine göre ise öğrenciler arasında hiçbir boyutta farklılık belirlenmemiştir ($p>0.05$). Bu araştırma çalışma grubuyla sınırlı olduğu için, farklı gruplarla yürütülecek çalışmalar konuya alternatif bir bakış açısı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Paramedik, öğrenci, sürekli tıp eğitimi, yaşam boyu öğrenme eğilimi.

¹ Bu çalışma, RESSCONGRESS tarafından düzenlenen I. Uluslararası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan sözlü bildirisinin genişletilmiş halidir.

² Öğr. Gör. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Çanakkale, Türkiye,
ferahtuygar@mynet.com

GİRİŞ

Günümüzde her alanda nitelikli insanlara duyulan ihtiyaç giderek artmaktadır. Düşünen, uygulayan, üreten, problem çözen, gelişime açık bireylere gereksinim duyulmaktadır (Ayhan, 2006). ‘Çok bilen insan’ yerine, ‘bilgiye kolayca erişebilmenin yollarını iyi bilen, bilgiyi yaşamı kolaylaştırmada bir araç olarak kullanabilen insan’ yetiştirmek ön plana çıkmıştır (Oktay, 2001).

Yaşam boyu öğrenme; çocukluk döneminden başlayarak, resmi öğrenimin bütün düzeylerini, yetişkinlik dönemi boyunca süren bağımsız öğrenmeyi ve uzaktan eğitimi de kapsayacak biçimde; öğrenme fırsatlarından ömür boyunca yararlanmak, çeşitli kaynaklardan bilgi edinebilmektir (Ayhan, 2006). Bireylerin yeterliliklerini geliştirmek amacıyla, hayatları boyunca katıldıkları örgün, yaygın ve sürekli öğrenme etkinlikleridir (Aksoy, 2008). ‘Beşikten mezara kadar’ biçiminde özetlenen çok geniş bir zaman ve içeriğe sahiptir (Bağcı, 2007). Yaşam boyu öğrenme, sınırsız öğrenmeyi ifade etmektedir (Edwards ve Usher, 2008). Kişi; neyi, ne zaman, nerede ve nasıl öğrenmek isterse yaşam boyu öğrenme becerisi ona bu fırsatı sağlar (Friessen ve Anderson, 2004).

Acil sağlık hizmetleri bir yaralanma ya da hastalığın bildirilmesinden kesin tedavinin uygulanmasına kadar geçen sürede acil bakımın sağlanarak hastaların daha fazla zarar görmesini ya da ölümünü engellemek için gerekli olan hızlı müdahale ve hızlı karar vermeyi içeren bir disiplindir (Resmî Gazete Tebliğ, 2009). Bu sistem içerisinde yer alan paramedikler, acil bakımın hastane dışında profesyonel seviyede verilmesini sağlayan sağlık ekibi üyeleridir (Ünlüoğlu ve diğ., 2002; Çelikli, 2008). Yaptıkları doğru ve zamanında girişimlerle ölüm ve sakat kalma oranını önemli derecede azaltmaktadırlar (Ünlüoğlu, 2002).

Acil sağlık hizmeti sunan personel güncel tıbbi bilgi ve becerilere sahip değil ise ulaşılmak istenen hedefe tam olarak ulaşılması mümkün değildir. Bu nedenle paramediklerin hem mezuniyet öncesi hem de mezuniyet sonrası eğitimleri büyük önem taşımaktadır. Yapılan çalışmalarda paramediklere verilen mezuniyet sonrası mesleki eğitimlerle kendilerini geliştirdikleri ve bu sayede mesleki alanda öz güvenlerinin arttığı saptanmıştır (Söğüt ve diğ., 2008; Tosun ve diğ., 2009). Geçmişte, belirli bir mesleği seçen bireyler yaşamları boyunca aynı işi aynı bilgi ile sürdürebilmekte iken günümüzde bu mümkün görünmemektedir. Eğitim kurumlarının kazandırdığı bilgi ve becerilerin geçerlik süresi azalmıştır. Yaşam boyu öğrenme, günümüz bireylerinin kazanması gereken en önemli becerilerden biri haline gelmiştir. Tıbbi bilgi her geçen gün hızla gelişmekte, değişmektedir. Bu değişimin gerisinde kalmamak için kurumlar tarafından planlanıp uygulanan öğrenme etkinlikleri yanı sıra bireylere kendi kendine, yaşam boyu öğrenme becerisi kazandırmak da gerekmektedir. Yaşam boyu öğrenme becerisinin oluşturulması tüm üniversitelerin ana hedefi olmalıdır (Bath ve Smith, 2009). Öğrencilerin öğrenme süreçleri üzerinde kontrol sahibi olmalarının sağlanması; öğrenmelerini mezuniyet sonrasında da sürdürmelerini kolaylaştıracaktır (Greveson ve Spencer, 2005).

Yaşam boyu öğrenme becerilerinin artırılabilmesi için öncelikle öğrenenin mevcut durumunun analiz edilmesi gerekmektedir. Paramedik adaylarında yaşam boyu öğrenme eğiliminin belirlenmesi, eğitim programlarının gereksinimler doğrultusunda planlanabilmesi için gereklidir. Literatürde ülkemizde bu alanda yapılan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın amacı, paramedik adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerini ve ilişkili olabilecek değişkenleri belirlemektir.

YÖNTEM

Bu çalışma, tarama modeline dayalı betimsel bir araştırmadır. Tarama modelleri, var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmacının süreci etkilemesi, değiştirmesi veya sürece herhangi bir müdahalesi söz konusu değildir (Karasar, 2002).

Çalışma grubu: Bu araştırma bir üniversitenin paramedik programında eğitim görmekte olan öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin tümüne ulaşılması hedeflenmiş olup, araştırmaya katılmaya istekli öğrenciler tarafından doldurulan 70 anketin tamamı değerlendirmeye alınmıştır. Herhangi bir dışlanma kriteri bulunmamaktadır.

Veri toplama aracı: Bu çalışmada veriler birebir görüşme yoluyla doldurulan anketlerden elde edilmiştir. Araştırmada iki farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. İlki, araştırmacı tarafından hazırlanan, öğrencilerin sosyodemografik özelliklerini belirlemeyi amaçlayan bir soru formudur. Diğer araç ise 'Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği' dir. 4 alt boyut ve 27 maddeden oluşan, 6'lı likert tipindeki ölçeğin (Coşkun, 2009), tıp eğitimi alanında geçerlik ve güvenilirliği yapılmış, 4 alt boyut ve 25 maddelik ölçeğin iç güvenilirlik katsayısı 0.92 olarak bulunmuştur (Arslan ve Sarıkaya, 2016). Bu çalışmada ölçeğin tıp eğitimi alanı için geçerlik güvenilirliği yapılmış olan formu kullanılmıştır.

Yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeği, motivasyon, sebat, öğrenmeyi düzenleme ve merak olmak üzere toplam dört alt boyuttan meydana gelmiştir. Alınabilecek puanlar motivasyon alt boyutunda (4 madde) 4-24 puan, sebat alt boyutunda (8 madde) 8-48 puan, öğrenmeyi düzenleme alt boyutunda (5 madde) 5-30 puan, merak alt boyutunda (8 madde) 8-48 puan arasında değişmektedir. Ölçeğin tamamından alınabilecek puanlar 25-150 arasındadır. Son iki alt boyuta ait maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçekten alınan puanların düşük olması yaşam boyu öğrenme eğiliminin yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada ölçeğin iç güvenilirlik katsayısı ise 0.89'dur.

Veri analizi: Veriler SPSS 18.0 programında değerlendirilmiştir. Paramedik adaylarına ilişkin demografik özelliklerin değerlendirilmesinde frekans ve yüzde gibi betimsel istatistikler kullanılmıştır. Ölçekten elde edilen puan dağılımlarının normalliği incelenmiştir. Normal dağılıma uymayan veriler için nonparametrik testlerden; Mann Whitney U-Testi, Kruskal Wallis H-Testi uygulanmıştır. Gruplar arası farklılık incelenirken; anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği için ortanca puan $3.5 \times 25 = 87.5$ olarak alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri (n=70)

	n	%
Cinsiyet		
Erkek	28	40.0
Kadın	42	60.0
Sınıf		
1	38	54.3
2	32	45.7
Lise Türü		
Sağlık Meslek/Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	51	72.9
Anadolu Lisesi	14	20.0
Diğer	5	7.1
Yaşadıkları Yer		
Öğrenci yurdunda	30	42.9
Evde-ailesiyle	18	25.7
Evde-arkadaşlarıyla	18	25.7
Evde yalnız	4	5.7

Okudukları bölümden memnuniyet		
Memnun olan	68	97.1
Memnun olmayan	2	2.9
Gelir getiren bir işte çalışma		
Çalışan	32	45.7
Çalışmayan	38	54.3
TOPLAM	70	100

Çalışmaya katılan öğrencilerin %60'ı (42 kişi) kadındır. %54.3'ü (38 kişi) birinci sınıfa gitmektedir. %72.9'u (51 kişi) sağlık meslek lisesi veya Anadolu sağlık meslek lisesi türünde bir liseden mezun olmuştur. %42.9' u (30 kişi) öğrenci yurdunda kalmaktadır. %97.1'i (68 kişi) okumakta olduğu bölümden memnundur. %54.3'ü (38 kişi) gelir getiren bir işte çalışmamaktadır.

Tablo 2. Öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeği genel puanları

ÖLÇEK ALT BOYUTLARI	Alınabilecek min-max. puan	Alınan min-max. puan	X	ss.	Madde ort.
Motivasyon	4-24	4-18	6.70	3.07	1.67
Sebat	8-48	8-48	18.80	7.74	2.35
Öğrenmeyi düzenleme	5-30	5-30	9.80	4.77	1.96
Merak	8-48	8.48	23.00	10.06	2.90
YBÖ	25-150	28-103	58.00	18.89	2.32

Madde ortalamalarına göre öğrenciler “motivasyon alt boyutundan” 1.67 puan, “sebat alt boyutundan” 2.35 puan, “öğrenmeyi düzenleme alt boyutundan” 1.96 puan, “merak alt boyutundan” 2.90 puan, “yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeğinin tamamından” ise 2.32 puan almışlardır. Öğrencilerin her alt boyutta ve ölçeğin tamamında ölçek orta puanı olan 3.5'in altında puan aldıkları görülmektedir. Yaşam boyu öğrenme eğiliminin en yüksek olduğu alt boyut “motivasyon”, en düşük olduğu alt boyut ise “merak” alt boyutudur. Yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçek toplam puanı göz önünde bulundurulduğunda da öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin ortanın üzerinde olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçek puanları

ÖLÇEK ALT BOYUTLARI	Cinsiyet	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Motivasyon	Erkek1	33.61	941.00	535.00	0.516
	Kadın2	36.76	1544.00		
Sebat	Erkek	36.73	1028.50	553.500	0.679
	Kadın	34.68	1456.50		
Öğrenmeyi düzenleme	Erkek	35.11	983.00	577.00	0.894
	Kadın	35.76	1502.00		
Merak	Erkek	36.70	1027.50	554.50	0.688
	Kadın	34.70	1457.50		
YBÖ	Erkek	38.02	1064.50	617.500	0.398
	Kadın	33.82	1420.50		

(1) n=28

(2) n=42

(*) p<0.05 anlamlı

Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeğinden aldıkları puanların Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir. Kadın ve erkek öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin birbirinden anlamlı derecede farklı olmadığı görülmektedir (p>0.05).

Tablo 4. Öğrencilerin sınıf değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçek puanları

ÖLÇEK ALT BOYUTLARI	Sınıf	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Motivasyon	Birinci sınıf1	35.63	1354.00	603.00	0.952
	İkinci sınıf2	35.34	1131.00		
Sebat	Birinci sınıf	37.87	1439.00	518.00	0.288
	İkinci sınıf	32.69	1046.00		
Öğrenmeyi düzenleme	Birinci sınıf	35.34	1343.00	602.00	0.943
	İkinci sınıf	35.69	1142.00		
Merak	Birinci sınıf	37.38	1420.50	536.50	0.399
	İkinci sınıf	33.27	1064.50		
YBÖ	Birinci sınıf	37.62	1429.50	527.50	0.342
	İkinci sınıf	32.98	1055.50		

(1) n=38

(2) n=32

(*) p<0.05 anlamlı

Çalışmaya katılan öğrencilerin sınıf değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeğinden aldıkları puanların Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir. Tabloda, ikinci sınıf öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin birinci sınıf öğrencilerine göre daha olumlu düzeyde olduğu görülmektedir. Fakat aradaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı değildir (p>0.05).

Tablo 5. Öğrencilerin gelir getiren bir işte çalışma değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçek puanları

ÖLÇEK ALT BOYUTLARI	Cinsiyet	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Motivasyon	Çalışan1	30.64	980.50	452.50	0.061
	Çalışmayan2	39.59	1504.50		
Sebat	Çalışan	31.98	1023.50	495.50	0.184
	Çalışmayan	38.46	1461.50		
Öğrenmeyi düzenleme	Çalışan	37.69	1206.00	538.00	0.405
	Çalışmayan	33.66	1279.00		
Merak	Çalışan	36.55	1169.50	574.50	0.693
	Çalışmayan	34.62	1315.50		
YBÖ	Çalışan	34.78	1113.00	585.00	0.786
	Çalışmayan	36.11	1372.00		

(1) n=32

(2) n=38

(*) p<0.05 anlamlı

Çalışmaya katılan öğrencilerin gelir getiren bir işte çalışma değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeğinden aldıkları puanların Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir. Ölçek puanlarının birbirinden anlamlı derecede farklı olmadığı görülmüştür (p>0.05).

Tablo 6. Öğrencilerin lise türü değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçek puanları

ÖLÇEK ALT BOYUTLARI	Sınıf	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Motivasyon	SML/ASML1	37.38	1906.50	388.50	0.195
	Diğer2	30.45	578.50		
Sebat	SML/ASML	37.98	1937.00	358.00	0.094
	Diğer	28.84	548.00		
Öğrenmeyi düzenleme	SML/ASML	33.77	1722.50	396.50	0.241
	Diğer	40.13	762.50		
Merak	SML/ASML	36.67	1870.00	425.00	0.432
	Diğer	32.37	615.00		
YBÖ	SML/ASML	36.48	1860.50	434.50	0.509
	Diğer	32.87	624.50		

(1) n=51

(2) n=19

(*) p<0.05 anlamlı

Çalışmaya katılan öğrencilerin mezun oldukları lise türü değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeğinden aldıkları puanların Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir. Test sonuçlarına göre Sağlık meslek lisesi veya Anadolu sağlık meslek lisesi mezunu öğrenciler ile sağlık eğitimi vermeyen diğer türdeki liselerden mezun olan öğrencilerin ölçek puanları birbirinden anlamlı derecede farklı değildir ($p>0.05$).

Tablo 7. Öğrencilerin yaşadıkları yer değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçek puanları

ÖLÇEK ALT BOYUTLARI	Yaşadıkları yer	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p
Motivasyon	Aile ile 1	44.78	2	6.534	0.038*
	Öğrenci evinde 2	28.66			
	Yurtta 3	34.50			
Sebat	Aile ile	38.39	2	1.466	0,480
	Öğrenci evinde	31.25			
	Yurtta	36.88			
Öğrenmeyi düzenleme	Aile ile	37.67	2	0.280	0.869
	Öğrenci evinde	34.70			
	Yurtta	34.78			
Merak	Aile ile	38.36	2	0.878	0.645
	Öğrenci evinde	32.43			
	Yurtta	36.03			
YBÖ	Aile ile	39.81	2	2.106	0.349
	Öğrenci evinde	30.68			
	Yurtta	36.45			

(1) n=18

(2) n=22

(3) n=30

(*) $p<0.05$ anlamlı

Çalışmaya katılan öğrencilerin yaşadıkları yer değişkenine göre, Yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeğinin motivasyon alt grubunda birbirinden anlamlı derecede farklı puanlar aldıkları görülmüştür. Farkın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Mann Whitney U testinde öğrenci evinde kalan öğrencilerin öğrenmeye yönelik motivasyonunun ailesi ile kalanlardan anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA

Öğrencilerin alt boyutların tümünde ve ölçeğin tamamında aldığı puanlara bakıldığında ortanın üzerinde yaşam boyu öğrenme eğilimine sahip olduğu görülmüştür (Tablo 2). Yaşam boyu öğrenme eğiliminin yüksek olması öğrencilerin sürekli öğrenmeye, gelişmeye açık olduklarını göstermesi bakımından çok olumlu bir bulgudur.

Bilim ve teknolojiye gelişmeler nedeniyle sağlık alanında eğitim sırasında kazanılan bazı beceriler, kısa sürede geçerliliğini yitirmekte veya yetersiz kalabilmektedir. Paramediklerin hem mezuniyet öncesi hem de mezuniyet sonrası eğitimleri büyük önem taşımaktadır. Paramedik adaylarının mezuniyet sonrasında hem mevcut becerilerini geliştirmeleri, hem de yeni bilgi ve beceriler kazanmaları, mesleki başarı ve hizmet kalitesinin artırılması açısından zorunludur. Eğitim mezuniyet sonrası da devam etmeli, eksikler tamamlanırken aynı zamanda güncellenmelidir. Bu da yaşam boyu öğrenmenin paramedik mesleği açısından önemini oluşturmaktadır.

Ülkemizde yapılan farklı çalışmalarda paramediklerin mezuniyet sonrası bilgi ve beceri düzeyinin yeterli olmadığı sonucuna varılmıştır (Ölmezoglu ve diğ., 2007; Yıldırım ve diğ., 2007; Bozkurt ve Öz, 2007; Tosun ve diğ., 2009). Paramediklere verilen mezuniyet sonrası mesleki eğitimlerle kendilerini geliştirdikleri ve bu sayede mesleki alanda öz güvenlerinin arttığı saptanmıştır (Sögüt ve diğ., 2008; Tosun ve diğ., 2009). Mezuniyet öncesi ve sonrası planlı eğitim etkinlikleri düzenlenmekle birlikte, kendi kendine yaşam boyu öğrenme becerisi kazanmalarına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Çalışma sonuçlarına göre yaşam boyu öğrenme eğilimi cinsiyetler arasında farklı değildir (Tablo 2). Literatürde yaşam boyu öğrenme eğiliminin cinsiyete göre farklılaşmadığını gösteren çalışma sonuçları çoğunlukta olmakla birlikte (Şahin ve diğ., 2010; Arcagök ve Şahin, 2014; Konokman ve Yelken, 2014; Tunca ve diğ., 2015; Yaman ve Yazar, 2015; Çam ve Üstün, 2016; Ayaz ve Ünal, 2016), erkeklerde daha yüksek olduğu (Coşkun, 2009; Dikmen ve diğ., 2016) veya kadınlarda daha yüksek olduğu (İzci ve Koç, 2012; Gencel, 2013; Kılıç, 2014; Ayra ve diğ., 2016) sonucuna ulaşmış olan çalışmalar da mevcuttur.

Yaşam boyu öğrenme eğiliminin sınıflar arasında farklı olmadığı görülmüştür (Tablo 3). Öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça öğrenme deneyimleri artar. Bu nedenle sınıf düzeyi arttıkça yaşam boyu öğrenme eğiliminin artması beklenir. Sınıflar arasında farklılığın olmaması paramedik eğitiminin iki yıl süren, önlisans düzeyinde bir eğitim olmasından kaynaklanmış olabilir. Bir ya da iki yıllık süreç öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin düzeyini etkilememiş olabilir. Eğitim fakültesi öğrencileri ile yapılan bir çalışmada (Tunca ve diğ., 2015), fen edebiyat, eğitim, mühendislik, tıp, eczacılık, iktisadi ve idari bilimler, güzel sanatlar ve hukuk fakültesi öğrencilerinde birinci sınıf öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimi daha düşük (Coşkun, 2009), hemşirelik öğrencilerinde son sınıf öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimi daha yüksek (Dikmen ve diğ., 2016) bulunmuştur.

Öğrencilerin gelir getiren işte çalışıp çalışmamaları yaşam boyu öğrenme eğilimini etkilememektedir (Tablo 5). Herhangi bir işte çalışıyor olmanın yaşam boyu öğrenme eğilimi düzeyi üzerinde etkisi yoktur.

Mezun olunan lise türüne yöre öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri birbirinden farklı değildir (Tablo 6). Hemşirelik öğrencileri ile yapılan bir çalışmada da benzer bir sonuç bulunmuştur (Dikmen ve diğ., 2016). Lise düzeyindeki eğitim kurumlarının türleri farklı olsa da, öğrencilere yaşam boyu öğrenme eğilimi kazandırmaları bakımından benzer özellikte oldukları söylenebilir.

Yaşadıkları yer değişkenine göre öğrencilerin motivasyon alt boyutu puanlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmüştür (Tablo 7). Öğrenci evinde kalan öğrenciler ailesi ile kalan öğrencilerden anlamlı derecede yüksek motivasyon düzeyine sahiptir. Öğrenci evinde kalan öğrenciler karşılaştıkları sorunlarla baş etmede, nispeten, daha bireysel çabalar ortaya koymaktadırlar. Bu durum onların öğrenmeye yönelik motivasyonlarını artırmış olabilir.

SONUÇ

Paramedik öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ortanın üzerindedir. Sağlık bilimlerinin tüm alanlarında olduğu gibi paramedikler de değişen, gelişen tıp literatürünü takip edebilmeli, gelişmeler doğrultusunda bilgilerini güncellemelidir. Bu nedenle, yaşam boyu öğrenme becerisi kazanmaları yönündeki çalışmalar önemsenmelidir.

Çalışma konusu kapsamında daha büyük örneklemelerin kullanıldığı araştırmaların yapılması önerilir. Çok merkezli çalışmalar araştırma sonuçlarını zenginleştirebilir. Yaşam boyu öğrenme eğilimi zamanla değişim gösterebileceği için izlem çalışmalarının yapılması daha anlamlı veriler elde etmeyi sağlayacaktır.

Kısıtlılıklar

Bu araştırmanın örnekleme bir üniversitenin 2017-2018 eğitim öğretim yılı güz döneminde paramedik programında öğrenim gören 70 öğrenci ile, yaşam boyu öğrenme eğilimleri ise kullanılmış olan ölçeğin kapsamı ile sınırlıdır.

KAYNAKÇA

- Aksoy, M. (2008). Yaşam Boyu Öğrenme ve Kariyer Rehberliği İlkelerinin İstihdam Edilebilirliğe Etkileri: Otel İşletmeleri Üzerine Bir Uygulama. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Doktora Tezi. Ankara.
- Arcagök, S., Şahin, Ç. (2014). Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Düzeyinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi; 16: 394-417.
- Arslan, ŞF., Sarıkaya, Ö., Vatansever, K. (2016). Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeğinin Tıp Eğitimi Alanı İçin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Tıp Eğitimi Dünyası Dergisi;15(47): 38-46.
- Ayaz, C., Ünal, F. (2016). Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi; 9(44): 847-856.
- Ayhan, S. (2006). Dünden Bugüne Yaşam Boyu Öğrenme. Sayılan F, Yıldız A: Yaşam Boyu Öğrenme. 2.baskı. Ankara; PegemA Yayıncılık, s: 2-14.
- Ayra, M., Kösterelioğlu, İ., Çelen, Ü. (2016). Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi; 9(1): 497-516.
- Bağcı, ŞE. (2007). Avrupa Birliği Ülkelerinde Yaşam Boyu Eğitim Politikaları: Almanya, Danimarka ve Türkiye Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Ankara
- Bath DM, Smith CD. (2009). The Relationship Between Epistemological Beliefs and the Propensity for Lifelong Learning. *Studies in Continuing Education*; 31(2): 173-189.
- Bozkurt, M., Öz, G. (2007). Ankara İli Gazi ve Numune Hastanesi Acil Servisleri ile 112'lerde Çalışan Hekim Dışı Sağlık Personelinin Triyaj Konusundaki Bilgi Düzeylerinin Tespiti. Uluslararası Katılımlı 3. Ambulans Rallisi ve Acil Sağlık Hizmetleri Kongresi Kongre Özet Kitabı. Ankara. s: 275-277.
- Coşkun, YD. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Doktora Tezi. Ankara.
- Çam, E., Üstün, A. (2016). Öğretmenlerin Mesleki Tutumları İle Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişki. Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi; 9(1): 459-475.
- Çelikli, S. (2008). Yeni Açılan Paramedik Programlarının Karşılaştığı Sorunlar, IV. Paramedik Sempozyumu, Sempozyum Özet Kitabı. Ankara; s: 49-52.
- Dikmen, Y., Denat, Y., Filiz, NY., Başaran, H. (2016). Hemşirelik Öğrencilerinde Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri. *Journal of Human Rhythm*; 1: 22-26. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/johr/article/view/5000183227>, Erişim tarihi: 10 Nisan 2017.
- Edwards R, Usher R. (2008). Atroubled Space of Possibilities: Lifelong Learning and the Postmodern. In: Sutherland P, Crowther J, eds. *Lifelong Learning: Concept and Contexts*. 1 st ed. London: Routledge; p: 58-67.
- Friessen N, Anderson T. (2004). Interaction for Life-long Learning. *British Journal of Educational Technology*; 35(6): 679-687.
- Gencel, İE. (2013). Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliklerine Yönelik Algıları. *Eğitim ve Bilim Dergisi*; 38(170): 237-252.
- Greveson GC, Spencer JA. (2005). Self-directed Learning-the Importance of Concepts and Contexts. *Med. Educ*. 2005; 39: 348-349.
- İzci, E., Koç, S. (2012). Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi; 5(9): 101-114.

- Karasar, N. (2002). Bilimsel Araştırma Yöntemi. 11.basım. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım; s: 75-87.
- Kılıç, Ç. (2014). Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenmeye Yönelik Algıları. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi; 3(4): 79-87.
- Konokman, GY., Yelken, TY. (2014). Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanlarının Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliklerine İlişkin Algıları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi; 29(2): 267-281.
- Oktay, A. (2001). 21. Yüzyılda Eğitim ve Türk Eğitim Sistemi. Oğuz O, Oktay A, Ayhan H. 1.basım. İstanbul: Sedar Yayıncılık; s: 18-24.
- Ölmezoğlu, Z., Sofuoğlu, MT., Özmen, O. (2007). İzmir 112'de Çalışmaya Başlayan ATT ve AABT'lere Yönelik Uyum Eğitiminin Değerlendirilmesi. Uluslararası Katılımlı 3. Ambulans Rallisi ve Acil Sağlık Hizmetleri Kongresi Kongre Özet Kitabı. Ankara. s: 288.
- Sögüt, Ö., Kamaz, A., Köse, R., Güven, G. (2008). Kahramanmaraş'ta Yardımcı Sağlık Personeline Yönelik Yapılan 4 Temel Modül Eğitimi Uygulayıcı Kursu Sonrası Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi ve Etkileyen Faktörler, 1st Eurasian Congress on Emergency Medicine, November. Antalya. pp: 49.
- Şahin, M., Akbaşı, S., Yanpar-Yelken, T. (2010). Key Competences for Lifelong Learning: The Case of Prospective Teachers. Educational Research and Review; 5(10): 545-556.
- T.C. Sağlık Bakanlığı. Yataklı Sağlık Hizmetlerinde Acil Servis Hizmetlerinin Uygulama Usul Ve Esasları Hakkında Tebliğ. Resmi Gazete Tarih: 16 Ekim 2009. Sayı: 27378.
- Tosun, U., Kızılkın, Ç., Kılıç, S., Özer, M., Yıldırım, N. (2009). New Graduate Paramedics' First and Emergency Aid Formal and Practical Training Levels and Perception of Competency. TAF Prev Med Bull; 8: 291-296.
- Tunca, N., Şahin, SA., Aydın, Ö. (2015). Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi; 11(2): 432-446.
- Ünlüoğlu, İ., Ekşi, A., Anık, N. (2002). Yeni Bir Sağlık Meslek Grubu; Paramedikler. STED;11: 308.
- Yaman, F., Yazar, T. (2015). Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi (Diyarbakır İli Örneği). Kastamonu Eğitim Dergisi; 23(4): 1553-1566
- Yıldırım, Z., Yorgancı, M., Ekşi, A. (2007). Denizli'de Acil Tıp Sistemine Yeni Başlayan Sağlık Personeline Yönelik Yapılan Adaptasyon Programının Değerlendirilmesi. Uluslararası Katılımlı 3.Ambulans Rallisi ve Acil Sağlık Hizmetleri Kongresi Kongre Özet Kitabı. Ankara. s: 263.